

I en koronapreg

Dramatikk avhjulpet av medmenneskelighet, det er hva Svolværingen Jon Petter Li S. Myklebust og familien på seilbåten Vilja har opplevd i disse siste månedene siden Verden ble snudd på hodet av koronapandemien. Våganavisa har tidligere hatt flere historier om familiens seilas rundt Jorda i nettavisa.

Familien på Vilja kan fortelle om dramatikk og medmenneskelighet på seilasen hjemover.

Ingrid Slungaard Myklebust
redaksjon@vaganavisa.no

DEL 2:

Svolværingen Jon Petter Li S. Myklebust er på hjemtur etter jordomseiling med familien sin på seilbåten S/Y Vilja. I Våganavisa forrige onsdag fortalte de om seilasen over Sør-Atlanteren i vinter. Da familien var ute på åpent hav midt i en to ukers seileetappe brøt koronapandemien på landejord ut for fullt. Landegrensene ble stengt foran nesa på dem. Takket være en ildsjel i Suriname ble saken deres tatt opp på høyeste hold for å få slippe inn til landet og fylle mat, drivstoff og medisiner. Veien videre var med ett uviss. Her følger fortsettelsen på hvordan familien på Vilja seiler seg hjemover mot Norge i en koronapregget Verden.

Varsko! Wire røket i riggen

Vi ligger ulovlig for anker utenfor Fransk Guyanas kyst og venter på svar fra Surinamesiske myndigheter, mens de har vår søknad oppe til vurdering. Det vi ber om er å innvilges ekstraordinær tillatelse til å komme innenfor landegrensene, tross at grensene ble akutt stengt noen dager tidligere grunnet koronautbruddet. Enn så lenge var vi landløse.

Det er da det går fra galt til verre: Ved en rutineinspeksjon av riggen oppdager Jon Petter at en wire (øvre innervant på styrbord side) har røket, og at en annen viser svakhetstegn. Dette er deler som vi har byttet ut for mindre enn et halvt år siden, og burde holdt i mange år. Riggen MÅ være i orden når man seiler, det er tross alt den som holder masta oppe! Uroen stiger. Heldigvis har vi ett ekstra reservevant (øvre indre wire til riggen). Vi har dessuten såkalt spectra-tau, som skal være fullgod erstatning, om enn midlertidig. Jon Petter lager en anordning som støtter opp om den andre wiren som viser tegn til svakhet. Det er godt nok. Men å seile videre uten å få tak i nye reserver føles ikke betryggende. Det er som å ikke fikse nytt reservedekk når man har punktert én gang og skal ut på langtur.

Adgang til Suriname på humanitært grunnlag

Viljas situasjon ender opp med å bli vurdert av Surinames nasjonale koordineringssenter

for COVID-19-utbruddet. Etter nær to døgns behandlingstid, så innvilges vi adgang på humanitært grunnlag. Vi skal få komme inn for å fylle diesel, mat og medisiner. Deretter må vi dra. Ingen adgang til land innvilges, alt må ordnes av våre hjelpere på land. Vi er likevel meget takknemlige. Vi sender en stor TAKK til vår hjelper i Suriname, denne Nettie, som vi ennå aldri har møtt.

Å seile opp ei elv i Suriname

Så var vi da med ett likevel på vei til vår neste destinasjon, Suriname, som koronapandemien nesten avskar oss fra. Drømmen hadde vært å seile opp ei ferskvannselv med Vilja, og det fikk vi oppleve. Her er landskapet så flatt at elva renner oppover ved høyvann i mange titalls kilometer inn i landet! Vi la oss til ei bøye cirka 50 kilometer oppe i elva.

Ydmykhet, maktesløshet og dilemmaer

I ukene som fulgte var vi innom deler av følelsesspekteret vi aldri hadde kjent på tidligere. Følelsen av å være flyktning, der «ingen» vil ta imot oss. Vi har kjent på ydmykheten og maktesløsheten det er i å være totalt prisgitt omverdens nåde (eller unåde), der vi ikke

kan bidra stort mer til egen skjebne enn å ikke gi oss. Vi har kjent på dilemmaet i å be andre om hjelp, som da selv må eksponere seg for smitte ved å måtte bevege seg ut i samfunnet for å gjøre ærend for oss. Vi eksponerte dessuten våre venner for å måtte ta vanskelige etiske vurderinger og utfordre loven med utøvelse av skjønn.

To uker i karantene

Vårt opphold i Suriname ble godt, selv om vi var underlagt karantene hele tiden. Vi hadde uvurderlig gode ressurser på land i de ansatte i marinaen i Domburg, med daglig leder Nettie Dijkstra i spissen. Hun greide å skaffe alt vi trengte, og mere til. Hun engasjerte endog lokale «Petter Smart'er» til å håndlage ekstradeler til riggen. Vi fikk hvilt ut og vi fikk tenkt oss om på hva vi skulle gjøre videre.

Overføring av menneskelig varme på armlengders avstand

Nettie greide dessuten, tross flere armlengders avstand, å varme våre hjerter mang en gang med sin omtenksomhet. På underlig vis fant eksempelvis rosa sjokopålegg, glitterpenner og en ørliten teddybjørn veien inn i handleposene, selv om det vitterligen ikke stod på handlelista. Til Karen Maries store glede. Hun lot oss bevege oss på land i marinaområdet på kveldstid når det knapt var folk der, slik at Karen Marie fikk løpe rundt eller bade i svømmebassenget, og vi kunne bestille oss en øl eller iskrem og føle oss litt mer som mennesker, ikke utskudd.

Neste dilemma: Seile videre eller bli?

Suriname var et tiltrengt hvileskjær, men vi måtte videre. Vi skal tross alt være i Norge om noen måneder. Vi har aldri vurdert det som et alternativ å forlate Vilja på vestsiden av Atlanteren; da seiler vi heller direkteveien hjem. Men vi ville føle større trygghet i å skaffe originaldeler til riggen før vi la ut på storhavet. Slike deler finnes ikke i Suriname, og all postgang til Suriname var avskåret. Vi måtte videre. Det amerikanske territoriet U.S.

Virgin Islands (de amerikanske Jomfruøyene) utkrystalliserte seg som eneste reelle alternativ. I motsetning til sine naboer, så holdt disse landegrensene åpne for seilere. Men la oss nå stille deg som leser dette noen hypotetiske spørsmål, for å se dilemmaet i perspektiv: Ville du legge ut på en 1 ukes lang seilas, i 1000 nautiske mil (tilsvarende

distansen fra Bergen til Svalbard) over havet, uten å vite sikkert at du vil få gå i land på øya du reiser til? Og ville du valgt å forflytte deg fra der du er i en periode der coronaviruset har «roet seg», og dra til en øy som både eies av og holder grensene åpne for moderlandet som i media omtales som et mulig «episenter for koronapandemien»? Om du hadde spurt oss disse spørsmålene før vi selv var midt oppe i det, så ville vi sannsynligvis svart et rimelig klart «Nei!» til begge. Men det var før «spillet» regler – ja, hele spillebrettet – forandret seg, og fortsatte å gjøre det igjen og igjen. Vi besluttet etter nøye forberedelser og klareringer på høyt hold i både ankomstlandet og vårt eget diplomati om å igjen sette seil over havet med en ukes seilas foran oss. Neste destinasjon: De amerikanske Jomfruøyene. Det skulle vise seg å være et godt sjakktrekk.

Jordomseiling fullført!

Det var nervepirrende å være på havet, og igjen kjenne på risikoen vi utsatte oss for ved å forlate land når landegrensene stengte rundt oss. Men da vi på Første Påskedag, den 12. april, krysset vårt eget spor fra to år tilbake, så var det

tid for avkobling og jubel. Den gangen var vi på vei vestover mot Tobago. Nå var vi på vei nordover mot USVI. Og med det sluttet vi Viljas sirkel rundt Jorda; Vi hadde seilt hele veien rundt! Vi hadde brukt vel to år på å seile en distanse på 30 500 nautiske mil, tilsvarende 56 600 kilometer. Mer enn 5000 timer hadde vi stått til rors. Ikke bare var vi glade, vi var takknemlige og ydmyke over at det har gått så bra. Og vi er stolte.

Frihet på land etter 38 døgn til havs eller karantene

Den 14. mars seilte vi trygt i havn i St. Thomas på de amerikanske Jomfruøyene. Grensekontrollen gikk uten problemer. Etter 38 døgn til havs eller under karantene kunne vi igjen bevege oss fritt på land. Det var – ja, nettopp; befriende!

Vi har attpåtil vært ufattelig heldige, nok en gang. Vi har nemlig blitt kjent med to andre nordmenn her på øya; Karmøyværingen Ingrid Marie Widvey og datteren Sophia(9). De har begge gjort vår hverdag på Vilja til en jublende glad en, for både store og små. Det begynte med det praktiske i å ha en postadresse å sende